

Z OBSAHU	Právník zkoumá zprávu o McCarrickovi	05
	Ježíš Kristus je stejný včera i dnes i navěky (Žid 13, 8)	12
	Hříšník a světec	14

Dominik kardinál Duka OP. Foto: © Roman Albrecht / Člověk a Víra

Vstupme do nového roku s nadějí

Stojíme na prahu nového roku 2021. Po prožití roku právě uplynulého se oprávněně ptáme, jaký bude ten letošní. Určitě to bude rok, kdy se budeme vyrovnávat nejenom se zbytky infekční choroby, ale zároveň i počítat hospodářské, politické a osobní škody. Nejenom ty materiální, ale především ty, které se úzce dotýkají našeho *psyché*. Děti přišly o jeden rok vzdělávání ve věku, který je pro jejich přípravu do dalšího života tak zásadní. Mnozí podnikatelé počítají poslední úspory a přemýšlejí, jak se budou dále starat o své rodiny a blízké. Starším lidem bylo zapovězeno být řádnými babičkami a dědečky, protože se z návštěvy jejich vnuků, synů a dcer stala riziková záležitost. Vidíme, že koronavirus nepůsobí jenom nepřijemné zdravotní komplikace,

ale že způsobuje i bolest srdce, a vyvolává démona strachu a úzkosti.

Přesto je v nás určitá jiskra naděje, že tento nový rok musí přinést něco nového. Zda se nám to povede, je jenom na nás. Vraťme se ale ke končícím vánočním svátkům. O Vánocích se nám narodilo dítě, pojmenované jako Jehošua, tedy *Ten, který je*: naší záchranou a naší nadějí. Bůh nám v něm seslal svého jediného syna, pravého Člověka a Pravého Boha. Je to On, kdo nám otevírá Knihu knih a podle tradice se právě narozenému Ježíškovi z Persie přicházejí poklonit tři králové. Peršané jsou Indoevropané. Je tam Semita. A ten třetí má černou barvu, jak zpíváme i v koledách. Máme tu zastoupenou celou populaci. Bůh nám tak obrazně říká, že všichni jsou pozváni

na horu Sión k jeho velké hostině.

Jestli chceme, aby ten nový rok byl opravdu lepší a přinesl naděje, ale i radost, tak si uvědomme, že Bůh k nám promlouvá jako k lidstvu. Vyzývá nás k činu, a k poctivé reflexi, proč k tomu všemu v právě skončeném roce muselo dojít. Abychom si položili otázky, zda jsme nebyli jako lidstvo už příliš pyšní a sebestí? Nevytěsnili jsme ze svého života Boha? Neopustili jsme principy a pramen Lásky, milosrdenství, vzájemné úcty a tolerance? V nadcházejícím roce budeme mít zajisté dostatek času, abychom si každý mohli na položenou otázku poctivě odpovědět.

*Dominik kardinál Duka OP,
arcibiskup pražský a primas český*

V letošním roce zemřelo násilnou smrtí dvacet misionářů

Tisková agentura Kongregace pro evangelizaci národů, *Fides*, dnes zveřejnila každoroční bilanci misionářů, kteří ve své službě přinesli nejvyšší oběť. Ve dvacátém roce tisíciletí zemřelo násilnou smrtí dvacet pastoračních pracovníků – osm kněží, jeden řeholník, tři řeholnice, dva seminaristé a šest laiků.

Světadílem s nejvyšším počtem násilných úmrtí zůstává Amerika, kde letos zemřelo pět kněží a tři laici. Následuje Afrika (1 kněz, 3 řeholnice, 1 seminarista, 2 laici), Asie (1 kněz, 1 seminarista,

1 laik) a Evropa, kde byl zavražděn jeden kněz a jeden seminarista. Za posledních dvacet let (2000–2020) bylo ve světě zabito 535 pastoračních pracovníků, z toho pět biskupů.

Zprávu agentury *Fides* doprovází videoklip připomínající usmrcené misionáře. Vatikánská agentura upřesňuje, že pojem „misionář“ užívá pro všechny pokřtěné, za vědomí, že „každý pokřtěný bez ohledu na svoji funkci v církvi či stupeň vzdělání své víry je aktivním subjektem evangelizace“ (*Evangelii gaudi-*

um, 120). Každoroční seznam se netýká pouze misionářů *ad gentes* v úzkém slova smyslu, nýbrž zaznamenává všechny pokřtěné, kteří za práce pro církve zemřeli násilnou smrtí, ačkoli nikoli pokaždé z „nenávisti k víře“, nýbrž kupříkladu při únosech, loupežných přepadeních či vyřizování účtů mezi kriminálními gangy. Z toho důvodu zpráva nehovoří o mučednících, ačkoli církve později, po zevrubném přezkoumání, tento úsudek mnohdy vysloví.

Vatican News

Získávejte plnomocné odpustky v roce svatého Josefa

Papež František 8. prosince vyhlásil speciální rok zasvěcený svatému Josefovi s trváním do 8. prosince 2021, do svátku Neposkrvněného početí. V tomto speciálním roce si připomínáme 150. výročí vyhlášení svatého Josefa patronem všeobecné Církve.

Apoštolská Penitenciárie také vydala dekret, kterým se na zvláštní rok udělují speciální odpustky u příležitosti oslavy výročí a na to, aby se zvětšilo svěření celé Církve pod silnou záštitu nad Ježíšovým pěstounem.

V tomto období budou mít věřící možnost modlitbou a dobrými skutky získat za pomoci svatého Josefa, hlavy Svaté rodiny z Nazareta, útěchu a úlevu od vážných lidských a sociálních trápení, které obléhají současný svět.

Oddanost svatému Josefovi

Dekret poznamenává, že oddanost svatému Josefovi v dějinách Církve značně vzrostla, čímž se mu nejenže připisuje velká úcta vedle úcty k Matce Boží, jeho manželce, ale značně se mu rozšiřuje i patronát. Magisterium Církve zároveň pokračuje v objevování staronové velikosti tohoto pokladu, kterým je svatý Josef, který jako mistr z Matoušova evangelia vynáší ze svého skladu nové i staré. Proto bude dar odpustků udělen dekretem apoštolské penitenciární moci z pověření papeže velkým přínosem pro dokonalé dosažení stanoveného účelu.

Podmínky úplných odpustků

Úplné odpustky se věřícím udělují za

obvyklých podmínek (svátostná zpověď, eucharistické přijímání a modlitba na úmysl papeže) křesťanům, kteří se bez připoutanosti na hříchy (zalíbení ve hříchu) zúčastňují roku svatého Josefa a praktikují následující úkony uvedené Apoštolskou penitenciárií:

- plnomocné odpustky se udělují těm, kteří budou nejméně 30 minut meditovat o modlitbě Páně nebo se zúčastní duchovních cvičení v trvání nejméně jednoho dne, včetně meditace o sv. Josefovi. V dekretu se píše: „Sv. Josef, autentický člověk víry, nás zve k tomu, abychom znovu objevili synovský vztah s Otcem, obnovili důvěru v modlitbu, poslouchali a v hloubce rozlišovali Boží vůli.“

- plnomocné odpustky mohou získat i ti, kteří budou po vzoru svatého Josefa konat duchovní nebo tělesné skutky milosrdenství. Svatý Josef „nás povzbuzuje, abychom při plnění našich povinností znovu objevili hodnotu ticha, rozvážnosti a věrnosti“, uvádí se v prohlášení.

- modlitba posvátného růžence v rodinách či mezi snoubenci je dalším způsobem, jak získat odpustky, aby „všechny křesťanské rodiny mohly být vybízeny k tomu znovu vytvářet stejnou atmosféru důvěrného společenství, lásky a mod-

liteb, jakou prožívali ve Svaté rodině“.

- každý, kdo se denně svěří pod ochranu svatého Josefa, a každý věřící, který se dovolává přímluvy svatého Josefa (takže ti, co hledají práci, ji mohou najít v důstojné podobě), může také získat úplné odpustky. 1. května 1955 ustanovil papež Pius XII. svátek svatého Josefa „s úmyslem, aby všichni vnímali práci v důstojnosti a aby tak inspiroval společenský život a zákony založené na spravedlivém rozdělení práv a povinností“.

- plnomocné odpustky se udělují i věřícím, kteří se budou modlit litanie ke svatému Josefovi (pro věřící v latinském ritu), akafist ke svatému Josefovi (pro věřící východního obřadu) nebo jakékoliv jiné modlitby ke svatému Josefovi v různých formách ritů, za pronásledovanou církev *ad intra* a *ad extra*, a za úlevu všem křesťanům trpícím různými formami pronásledování. Protože ve výnosu se uvádí, že „útěk svaté rodiny do Egypta nám odhaluje, že Bůh je tam, kde je člověk v nebezpečí, kde trpí, kde utíká, kde zažívá odmítnutí a opuštění“.

Univerzální světec

Kromě nich Apoštolská Penitenciárie poskytuje úplné odpustky věřícím, kteří

se budou modlit každou legitimní schválenou modlitbu nebo vykonají skutek zbožnosti na počest svatého Josefa, například „K tobě se utíkáme, svatý Josefe“, zejména 19. března, 1. května, na svátek svaté rodiny Ježíše, Marie a Josefa [neděle mezi Vánoce a Novým rokem], na neděli svatého Josefa (podle byzantské tradice), 19. dne v každém měsíci či každou středu – den věnovaný památce světce podle latinské tradice.

Dekret připomíná univerzálnost patronátu sv. Josefa nad Církví a připomíná, že sv. Terezie od Ježíše ho uznala za „ochránce ve všech životních okolnostech“. Papež svatý Jan Pavel II. uvedl rovněž, že úloha svatého Josefa začíná „obnovený význam pro Církev naší doby ve vztahu k novému křesťanskému tisíciletí“.

Biskup Cikrle zřídil novou farnost Brno–Nová Líšeň

K 1. lednu 2021 zřídil brněnský diecézní biskup Vojtěch Cikrle novou farnost, a to farnost Brno–Nová Líšeň. V Brně jde již o třetí novou farnost od roku 1990. Právě zde na líšeňském sídlišti se již řadu let připravuje stavba kostela Duchy Svatého. Myšlenka na vybudování kostela se zrodila ke konci 80. let minulého století. První mše byla v sídlištním komplexu slavena před třiceti lety a tehdy byl pro bohoslužbu využit prostor kulturního střediska.

V pozdravu líšeňským farníkům ke zřízení nové farnosti biskup Vojtěch Cikrle uvádí:

„S účinností od 1. ledna 2021 jsem zřídil římskokatolickou farnost Brno–Nová Líšeň, a to vyčleněním z dosavadní římskokatolické farnosti u kostela sv. Jiljí v Brně–Líšni. Ve zřizovacím dekretu je tento krok odůvodněn faktem, že na území nového sídliště městské části Brno–Líšeň je soustředěno velké množství věřících obyvatel. Dalším důvodem je zamýšlené postavení nového kostela zasvěceného Duchu Svatému, který se má stát farním kostelem nové farnosti. Duchovním správcem nově zřízené farnosti Nová Líšeň jsem ustanovil kanovníka Královské stoliční kapituly sv. Petra a Pavla ThLic. Petra Šikulu. Jemu a vám všem přeji, abyste v nově založené

Pro nemocné

Uprostřed probíhající krize Covid-19 se dar úplných (plnomocných) odpustků rozšiřuje i na nemocné, starší lidi, umírající a všechny, kteří z legitimních důvodů nemohou opustit své domovy. I oni mohou získat úplné odpustky, pokud nejsou připoutáni k jakémukoliv hříchu a mají v úmyslu co nejdříve splnit tři obvyklé podmínky a modlit se úkon zbožnosti na počest svatého Josefa či obětovat Bohu bolesti a tíže svých životů.

Úloha kněží

Apoštolská Penitenciárie povzbuzuje kněze, aby s vůlí a velkorysým duchem pastoračně usnadňovali slavení svátosti pokání a udělování svatého přijímání nemocným.

Aleteia

farnosti rostli ve víře a v přátelství s Bohem i mezi sebou navzájem. A protože stavba nového kostela je vždy, nejen v této době, velmi náročná, prosím, abyste zachovali jednotu, jejímž středem a pramenem je Pán. Spolu s vámi se za to modlím a každému z vás k součinnosti na této cestě ze srdce žehnám.“

Duchovní správce nové farnosti, P. Petr Šikula, kde byl v letech 2013–2018 rektorem Papežské koleje Nepomucenum v Říme, doplňuje:

„Základní kámen budoucího kostela Duchy Svatého v Brně–Líšni požehnal 27. září 2009 při své návštěvě jihomoravské metropole papež Benedikt XVI. V roce 2020 se uskutečnila architektonická soutěž na návrh kostela s komunitním centrem a porotou bylo nejvíce hlasů přiděleno návrhu z ateliéru architektů Jana Soukupa a Jana Trčky z Plzně. Před novou farností nyní stojí nemalý úkol: ve spolupráci s Nadací pro radost a architektury finalizovat projekt, připravit podklady pro stavební řízení a zároveň zajistit finanční prostředky k realizaci stavby. Předpokládané náklady se pohybují kolem 120 milionů, přičemž 70 milionů je potřeba ještě získat.“

cirkev.cz

SLOVO BISKUPA

To, co charakterizuje dnešní dobu, je přizpůsobování se. Přizpůsobujeme se nejen v módě, v názorech na lidské chování, ale nevědomky přebíráme celé vzorce chování i od svého okolí. Naše chování je velmi často určené neosobními vztahy, tím, co vidíme v televizi, slyšíme v rozhlasu, anebo čteme v časopisech. Svědčí to o tom, že nejsme osobnosti, nemáme ani vlastní názor, ani vlastní rozum či vkus... A když se někdo najde, kdo se v tomto liší od okolí, ten je velmi často nepozorovaně vyloučen ze společnosti – nezapadá do ní. To přizpůsobování ale má více úrovní. Četl jsem memoáry jednoho už staršího kněze, který vzpomínal na roky ve škole, kde byl tvrdě pronásledovaný od učitelů za to, že se hlásí na teologii, a když se to změnilo, tito samí profesori seděli v kostele v první řadě. Tak jako nebylo upřímné jejich horlení za marxismus, tak i teď – bez toho, že by je chtěl kdosi soudit – je jejich zbožnost velmi nejistá. To negativní přizpůsobování se nezakládá jen na nesprávných vzorech, ale častěji i v přijetí nízké lidské úrovně a v nepřijetí důležitosti nějakého evidentního faktu. Například fakt pokračování života po smrti. Málokdo tomu nevěří, že po smrti ještě něco bude, ale málokdo tomu přikládá pravou důležitost. Proč? Protože tak se chová většina lidí. A proč se tak chová většina lidí? Protože se divá na své vzory (žel, mezi nimi mnohdy jsou i věřící...), kteří se tak chovají, na lidi kolem sebe. Jaké poučení si můžeme z tohoto faktu vzít? Takové, že se máme dívat především na pravé vzory: především na Ježíše Krista a Pannu Marii. To jsou naše první vzory, a proto i přišli na svět; a pak na mnohé světce, především ty, kteří jsou nám blízcí, časově, kulturou i mentalitou a prostředím. Pak už nemusíme mít obavy: když je budeme následovat, tyto vzory nás usměrní k pravému cíli.

+Ladislav Hučko

Mons.ThDr. RNDr.
Ladislav Hučko, CSc.,
apoštolský exarcha
řeckokatolické církve

JÁ BYCH MĚL BÝT POKŘTĚN OD TEBE

10. ledna – Svátek Křtu Páně, Evangelium – Mk 1,6b–11

Béda

Jan ohlašuje příchod Pána ještě ne viditelně jako Pána nebo Božího Syna, ale jen jako muže, který je mocnější než on. Nevzdělaní posluchači totiž dosud ještě nechápali hlubiny toho velkého tajemství, že věčný Boží Syn přijal lidskou přirozenost a narodil se z Panny na svět. Vyznání oslavené poníženosti je však mělo postupně uvádět do víry ve věčné božství. Přesto jim však skrytě vysvětlil, že tento syn je pravým Bohem, když dodal: já vás křtím vodou, ale on vás bude křtít Duchem Svatým. Kdo by totiž mohl pochybovat, že milost Ducha Svatého může přijít odjinud než od Boha?

Holubice si sedla Ježíši na hlavu, aby si nikdo nemyslel, že Otcův hlas zazněl pro Jana. A vhodně dodal: „a zůstal s ním“, protože jen o Ježíši Kristu platí, že pokud jej jednou naplnil Duch Svatý, už od něj nikdy neodešel. Věřícím se totiž někdy dává jeho milost konat zázraky a mocná znamení a Duchu Svatému se nepřičítá, ale nikdy jim nechybí milost Ducha jednat zbožně a spravedlivě a zachovávat lásku k Bohu a bližnímu. Otcův hlas učil, že ten, který spolu s ostatními přišel k Janovi, aby ho pokřtil, je pravý Boží Syn, který chce křtít Duchem Svatým. Syn se tady nedozvěděl skrze slova („ty jsi můj milovaný syn, v tobě mám zalíbení“) nic, co by dosud nevěděl, ale skrze ně se nám ukazuje, v co máme věřit.

Řehoř Naziánský

Kristus je ozářen světlem, dejme se spolu s ním ozářit i my. Kristus je křtěn, sestupme spolu s ním, abychom spolu s ním i vystoupili.

Jan křtí, Kristus přistupuje: snad i proto, aby posvětil toho, kdo křtí. Zcela jistě však proto, aby do vody pohřbil starého Adama, dříve než posvětil nás a pro nás Jordán: a jako sám byl duch a tělo, tak aby byl také zsvěcen skrze Ducha a vodu. Křtitel se zdráhá. Ježíš stojí na svém. *Já bych měl být pokřtěn od*

James Mynde: Jan křtí Krista (1737)

tebe, říká lampa Slunci, hlas Slovu, přítel Ženichovi: ten, jenž je větší než všichni, kdo se narodili z ženy, Prvorozenci veškerého stvoření: ten, jenž se zaradoval už v mateřském lůně, tomu, jenž byl v mateřském lůně uctíván; nyní i budoucí předchůdce tomu, který se zjevil a který se bude zjevovat. Já bych měl být pokřtěn od tebe. Dodej: a pro tebe. Věděl totiž, že se mu dostane křtu mučednictví a že mu jako Petrovi nebudou umyty jenom nohy.

Ale to už Kristus vystupuje z vody. Přitom nese s sebou vzhůru svět a hledí na rozevřená nebesa, jež byla Adamovi

i jeho potomkům uzavřena stejně jako ohnivým mečem ráj. Duch dosvědčuje božství, blíží se přece k sobě podobnému. Z nebe se ozývá hlas; odtud totiž pochází ten, jemuž se vydává svědectví. A v podobě holubice, viditelné v tělesné podobě, prokazuje Duch počtu i tělu, neboť také ono svou účastí na božství je Bohem; kromě toho před dávnými časy přinášela holubice radostnou zprávu o vysvobození od potopy.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

PRÁVNÍK ZKOUMÁ ZPRÁVU O MCCARRICKOVI

„Jan Pavel II. byl mužem tak morálně přísným, s takovou mravní poctivostí, že by nikdy nedovolil, aby prošlo jmenování prohnílého kandidáta.“ – papež František, citováno ve zprávě o McCarrickovi

Toto jsou poslední slova úřadujícího papeže o svém předchůdci v komplexní vatikánské zprávě o bývalém kardinálu Theodoru McCarrickovi. Státní sekretář Svatého stolce, jehož úkolem je řízení časných záležitostí církve, vydal tuto širou pojetou zprávu 10. listopadu 2020. Komplexnost tohoto bezprecedentního oficiálního dokumentu je ohromující. Popisuje celý život známé a mezinárodně vlivné osoby od roku 1930 do roku 2017.

Je nutné dívat se na tuto zprávu očima právníka, protože její text se zabývá institucionální pamětí i rozhodovacím procesem aparátu mezinárodního práva, který také řídí univerzální církev. Dále bychom ji měli číst z hlediska vlády práva, protože zpráva byla použita k poskvrnění jak žijících osob (kardinála Stanislawa Dziwisze), tak zemřelých (sv. papeže Jana Pavla II.).

Obvinění vznesená proti nim postrádají důvěryhodnost, protože zpráva není o těchto osobnostech, ale je především analýzou toho, o čem svědčí zdokumentovaná činnost institucí katolické církve. Její hlavní úlohou je pokusit se zjistit fakta týkající se zaznamenaných postupů při jmenování bývalého kardinála McCarricka (1977, 1981, 1986, 2000, 2005). Analyzuje také rozhodovací proces, který probíhal v různých fázích těchto jmenování, zejména v jejich nejdůležitějších okamžicích. Rozhodnutí se zakládala na těchto shromážděných informacích nebo někdy navzdory těmto shromážděným informacím.

Jelikož probíhala před velmi dlouhou dobou, nepostihuje tento dokument minimálně dvě komplikované záležitosti.

Verdikt o vině Theodora McCarricka vynesla Kongregace pro nauku víry v samostatném, již uzavřeném řízení na základě kanonického práva. Neskončilo jen odstraněním McCarricka z veřejného života ani pouhým zbavením cti být kar-

Theodore McCarrick. Foto: Bob Roller/CNS

dinálem. Tento bývalý biskup a člen kolegia kardinálů byl laicizován. Kdybychom použili analogii z vojenského prostředí, stalo se mu totéž, jako kdyby čtyřhvězdičkového generála degradovali na vojína a poté ho zavřeli do izolace.

Verdikt o svatosti papeže Jana Pavla II. – předtím potvrzené tím, že jej papež Benedikt XVI. beatifikoval a papež František později kanonizoval – je rovněž mimo rámec zprávy o McCarrickovi. Beatifikace i kanonizace proběhly na základě dlouhých a podrobných postupů, které prováděla Kongregace pro svatořečení. Pečlivé čtení zprávy o McCarrickovi prokáže, že neposkytuje žádný důvod pro zpochybňování beatifikačního a kanonizačního procesu a ani nepochybně přesnost jejich postupů či důvěryhodnost jejich výsledků.

Vzhledem k povaze této zprávy, která je důkladnou studií vatikánských dokumentů, nejsou ukvapené soudy médií prostě důvěryhodné. Hlavním důvodem

pro to není 447 stran, které musíte ve zprávě pročíst. K tomu, abyste se v nich vyznali, je totiž zapotřebí velké množství času a odborných znalostí – jelikož tato zpráva je výsledkem zdlouhavého a pečlivého interního vyšetřování, což způsobuje, že je její obsah tak rozsáhlý. Začíná vyhledáváním, shromažďováním, překladem a analýzou všech dokumentů, které byly k dispozici jak v Římě, tak ve Spojených státech. Bylo vyslechnuto mnoho svědků, včetně papeže Františka a emeritního papeže Benedikta XVI.

Šetření skončilo výběrem a kompilací nejdůležitějších citací z dokumentů a svědeckých výpovědí a pojednáním o jejich obsahu za použití vyváženého jazyka. Zpráva vyžaduje velké množství času pro pečlivé čtení a přemýšlení. Nelze tedy hovořit o jejím obsahu ihned po jejím zveřejnění, jak to činila média. Prohlášení učiněná krátce po jejím zveřejnění jsou v nejlepším případě prohlášení

Přepych vs. cudnost. Foto: manuscripts.kb.nl

o vlastních předsudcích reportérů spíše než vážným komentářem ke zprávě a faktům, o kterých pojednává.

Není to nijak překvapivé. Každá krize ve své úvodní fázi většinou odhaluje záměry lidských srdcí a to, co se doposud skrývalo za okolnostmi, jež ovlivňovaly čtenáře zprávy. Snad by měl být vytvořen seznam těch, kdo dělají prohlášení v takových dobách, ale později jim nepřipomínat, co řekli. Právník by místo toho mohl později požadovat, aby podobné případy neposuzovali, jelikož by mohli být považováni *a priori* za neobjektivní. Jiní možná namítnou, že s takovými lidmi je nemožné vést věcnou debatu, protože věcná debata nikdy nebyla jejich cílem.

Zklamání zprávou

K velkému zklamání mnohých, i navzdory tomu, co hlásala média, zpráva obsahuje jen málo informací o papeži sv. Janu Pavlu II. a kardinálu Dziwiszovi. Možná to je důvod, proč dochází k pokusům učinit středem pozornosti jmenování Theodora McCarricka washingtonským arcibiskupem v roce 2000, které mu vydláždilo cestu k tomu, aby se stal kardinálem. A skutečně se následujícího roku stal členem kolegia kardinálů.

Instituční paměť a informace o rozhodovacím procesu jsou však v tomto bodu velice poučné. V sázce nebylo samotné rozhodnutí. Jeho tehdejší správnost potvrzuje vše, co se dělo předtím:

Řada úspěchů Theodora McCarricka a jeho následné povýšení počínaje jmenováním pomocným biskupem v New Yorku v roce 1977 za pontifikátu Pavla VI. Správnost je potvrzena také tím, co se stalo a co by se stalo později: následná řada úspěchů včetně toho, že papež Benedikt XVI. v roce 2005 prodloužil jeho službu ve Washingtonu o dva roky, přestože McCarrickovi již bylo 75 let (věk, kdy biskupové odcházejí do důchodu).

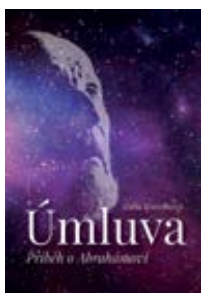
Ačkoli se v následujících letech objevila nová obvinění a důkazy, tento americký duchovní se nadále pohyboval ve vysokých sférách po celém světě, obratně a směle získával další úspěchy navzdory rostoucím pochybnostem o jeho osobě. Pokračoval v tom, co měl opravdu rád: cestování. A tak mu Svatý stolec v roce 2009 obnovil diplomatický pas.

V 80. a 90. letech McCarrick také nabízel různé služby vládě Spojených států. Jakmile se stal novým arcibiskupem v hlavním městě USA, brzy získal prestižní ocenění od tehdejšího prezidenta Billa Clintona. Při řadě příležitostí se setkával s prezidentem Georgem W. Bushem. Bývalý kardinál úzce spolupracoval s administrativou Baracka Obamy. Obamova administrativa vnímala jeho četné zahraniční cesty jako skvělou příležitost, kdy mohl vykonávat delikátní mise pro svou vlast.

Ze zprávy o McCarrickovi vyplývá, že musel být mnohokrát prošetřován taj-

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Zofia Kossaková: Beze zbraně

Na historicko-náboženském podkladu křížáckých výprav do Svaté země autorka rozvíjí několik příběhů tehdejších představitelů náboženské, politické a kulturní Evropy.
Váz., 440 s., cena 395 Kč

Zofia Kossaková: Úmluva

Historický román s biblickou tematikou. Román byl napsán pod dojmem válečných zážitků z vězení a koncentračního tábora a měl být pomocí pro pronásledované.
Váz., 464 s., cena 364 Kč

nými službami. Zkušenosti v diplomacii z něj učinily specialistu na záležitosti Číny. Počínaje pontifikátem Jana Pavla II. Řím využíval odborné znalosti v této oblasti. Papež Benedikt XVI. snil o navázání diplomatických styků s Čínskou lidovou republikou, což se vatikánské diplomacii nakonec podařilo za pontifikátu papeže Františka s pomocí Theodora McCarricka.

Čas od času se objevovaly zvěsti a fámy o dřívějším nevhodném chování. Týkalo se to nejen období mezi lety 1981–1986, kdy McCarrick zprvu působil jako biskup v Metuchenu a potom jako arcibiskup v Newarku. Tvrdil, že byl občas možná nerozvázný, protože jeho otevřenost a laskavost mohla být interpretována nejednoznačně. Říkalo se, že sdílel lože s mladými muži a provozoval se seminariсты výstřelky v diecézním domě na pláži. Prohlašoval, že pouze lidé zlé vůle jej mohou obviňovat z neslušnosti, jelikož tam byl omezený počet lůžek.

Podle McCarricka mohli spát na opačných stranách velkých postelí bez jakýchkoli sexuálních narázek, vždy v pyžamu a vždy ve skupině. Nikdy necestoval jen s jedním seminaristou. Během své pastorační praxe se sprátelil s celou řadou rodin a udržoval přátelství i s jejich následnými generacemi. Jelikož neměl sourozence, choval se k nim jako k adoptovaným příbuzným. Všechny tyto zvěsti a obvinění se týkaly dospělých.

Dokument, který Theodora McCarricka přímo obviňuje z homosexuality, byl nakonec napsán v listopadu 2006 (více než rok po smrti Jana Pavla II.). Teprve tehdy se začaly vršit konkrétní důkazy. Odešel do důchodu (rozhodně ne předčasně) kvůli tomuto důkazu ze semináře *Redemptoris Mater* provozovaný Neokatechumenátní cestou v Hayttsville ve státě Maryland. Papež Benedikt XVI. věřil, že byla přijata disciplinární opatření, ale Theodore McCarrick nadále cestoval po světě. Během svých návštěv Věčného města vykonával své povinnosti kardinála v různých římských dikasteriích. Kongregace pro biskupy očekávala, že bude méně vystupovat na veřejnosti, ale on to rozhodně neměl v úmyslu a využíval určité beztrestnosti plynoucí z nedostatku přesvědčivých důkazů, které by měly za následek tresty stanovené kanonickým

Sv. Augustin diskutuje o hříchu. Foto: manuscripts.kb.nl

právem. Nicméně v roce 2008 mu nebylo dovoleno účastnit se modlitby s Benediktem XVI. na místě bývalého Světového obchodního centra, přestože koncelebroval mši a byl přítomen při večeři se všemi účastníky papežské návštěvy. V polovině roku 2009 kongregace uvedla:

Pokud jde o obvinění vznesená proti McCarrickovi, nebyl zahájen žádný správní ani soudní proces, ani žádné předběžné vyšetřování. Dikasterie nezjistila žádné skutečnosti a nikdy nebylo zjištěno žádné provinění (340).

Není tedy překvapením, že počátkem roku Sněmovna reprezentantů Spojených států požádala McCarricka, aby 6. ledna 2009 vedl modlitbu při zahájení nového zasedání Kongresu. V květnu 2013 dokonce nedovoleně vysvětil kněze a díky pomoci svého nástupce ve Washingtonu, kardinála Donalda Wuerla, jej Řím nemohl potrestat, protože Wuerl McCarrickovi nedovolil ve stejném měsíci vysvětit další kněze. V letech 2013–2017 se účastnil politického života, pronášel různá prohlášení, veřejně slavil mše a uděloval svátost manželství, světil jáhny a kněze, vysluhoval pohřby.

To vše skončilo v roce 2017 důvěryhodným obviněním ze sexuálního zneužívání nezletilé osoby. Došlo k němu na počátku 70. let, dříve než se McCarrick stal v roce 1977 biskupem. To bylo rozhodující období, jelikož byl považován za kandidáta na biskupský úřad již v letech 1968 a 1972. Od té doby vykonával

všechny své funkce v církvi příkladným způsobem. McCarrick byl oddán věci kněžských povolání a měl v tomto ohledu úspěchy: počet studentů v seminářích, na které dohlížel, rostl. McCarrick byl vždy neúnavný, nadaný, bystrý, přátelský a pracovitý. Byl geniální, pokud šlo o získávání finančních prostředků a organizování různých iniciativ.

Těšil se rovněž velké uctě i mezi ostatními biskupy. Teprve od roku 2017 lidé pocítili odvahu promluvit. Začaly přibývat důkazy, jež odhalovaly kulturu zastrašování, kterou Theodore McCarrick vytvářel, aby dosáhl svých osobních cílů. Jeho genialita byla rukojmím jeho narušené sexuality, která vedla nejen k pádu tohoto preláta – stále ještě světoběžníka, i dlouho po odchodu do důchodu –, ale také k odstranění všech jeho životních úspěchů.

Právní nutnost svědectví

Až do roku 2017 nebo přinejmenším do roku 2016 byl kritický nedostatek důkazů. Každý v církvi zná normu, kterou sv. Pavel vyjádřil v Prvním listu Timoteovi: „Stížnost proti starším nepřijímej, leda na základě výpovědi dvou nebo tří svědků“ (5, 19). A toto kritérium nebylo v případě McCarricka jakožto biskupa na počátku roku 1977 splněno. Požadavek věrohodného obvinění vzneseného více než jednou osobou, jak jej uvádí Nový zákon, má své kořeny ve Starém zákoně. Je nutno podotknout, že tento požadavek více svědků byl pro římský svět novin-

Cudnost naslouchá rozumu, nečistota naslouchá chtiči. Foto: manuscripts.kb.nl

kou. Římské právo se však hned nesklo- nilo před křesťanským požadavkem více než jednoho svědka. Znamé rčení „jeden svědek, žádný svědek“ se začalo používat až po vydání tolerančního ediktu pro křesťany v roce 313.

Požadavek, aby se obvinění zakládala na shodných výpovědích alespoň dvou svědků, kteří poskytují stejný důvod pro obvinění, je vyjádřením skepse vůči subjektivním názorům a ohledně pravdivosti výpovědi jedné osoby. Svědčí o bezmocnosti vůči – jak dnes říkáme – „jedna paní povídala“. Taková skepse není cizí současné kriminologii, studiím o trestních zákonících ani dějinám práva. Pevné přesvědčení, s nímž svědkové dosvědčují to, „co se stalo“ a říkají „celou pravdu“, může být výsledkem mnoha různých faktorů, které vedou k nesrovnalostem nebo k nevědomému zkreslení vzpomínek. Proto pokud existují důvodné pochybnosti, svědectví by nemělo být přijímáno ani by na něm neměla být

založena právní argumentace. Například pochybnosti o tom, zda existují dvě shodná svědectví o tom, že lidé oznámili církevnímu představiteli, že kdosi spáchal těžký hřích, a za druhé, pochybnosti týkající se důvěryhodnosti svědectví, na nichž se zakládá obvinění.

Setkání mezi Wojtyłą a McCarrickem

Kde se v celém smutném příběhu zprávy o McCarrickovi objevují Karol Wojtyła a Stanisław Dziwisz? Jsou v ní zmíněni pouze dvakrát. Neobjevují se v souvislosti se jmenováním pomocného biskupa v New Yorku, biskupem v Metuchenu v roce 1981 ani v souvislosti s jeho jmenováním arcibiskupem v Newarku o pět let později. Studie z roku 1977 spočívala v zaslání důvěrného šetření 55 lidem. V té době byl kandidát již biskupem. Byl tedy součástí klíčové infrastruktury církevní hierarchie. Komu by se tedy dalo věřit, když ne jemu?

Při McCarrickově povýšení na pozici nezávislého biskupa byla znovu hodnocena jeho charakternost a osobní dovednosti nezbytné k výkonu této nové funkce. Spolehlivé a specifické prověřování jeho kandidatury přineslo nové názory na osobu, jejíž jedinou vadou se zdálo být to, že je přespříliš ambiciózní. Jeho úspěšná mise při organizování nové diecéze Metuchen rychle vedla k jeho povýšení na arcibiskupa v Newarku v roce 1986. Při obou jmenováních se nad jeho kandidaturou neobjevil ani náznak nějaké špatnosti. Papeži Janu Pavlu II. byl předložen k podpisu dokument o kandidatuře biskupa, který se zdálo být kompetentní a vynikající.

Ve zprávě se Karol Wojtyła a Stanisław Dziwisz poprvé objevují při popisu událostí z roku 1976. Krakovský arcibiskup navštívil Spojené státy a newyorský arcibiskup si nebyl jistý angličtinou svých hostů. Proto z tábora pro mládež na Bahamách povolal P. Theodora McCarricka, který hovořil čtyřmi cizími jazyky (španělsky, francouzsky, italsky a německy). V přítomnosti krakovského kardinála žertoval, že kvůli němu musel přerušit svou dovolenou. Díky tomuto vtipu si ho zapamatuje. Papež Jan Pavel II. se pak McCarricka při jeho první návštěvě v Římě zeptal, zda si konečně našel nějaký čas na odpočinek.

Kandidát na tři stolce

A toto je opět delší příběh. Energický arcibiskup z Newarku se roku 1997 stal kandidátem na vedení chicagské arcidiecéze, tradičně kardinálského stolce. Ukázalo se, že krátce předtím již byl Vatikánem a arcibiskupem Johnem kardinálem O'Connorem z New Yorku prověřován na vhodnost návštěvy Jana Pavla II. v Newarku – která proběhla v roce 1995. Při prověrce se neobjevilo nic znepokojujícího a papežovo setkání s věřícími této diecéze se ukázalo jako pastorační úspěch.

Kongregace pro biskupy, která se na plenárním zasedání zabývala různými kandidaturami na kardinálský stolec v Chicagu, se dozvěděla o zvěstech a obviněních vůči Theodoru McCarrickovi. Kardinál O'Connor nicméně prohlásil, že o nich nic nevěděl. Proti jmenování ar-

TRADICE OTCŮ

**Ze spisu „O jednotě církve“
(De catholicae Ecclesiae unitate),
nejobsáhlejšího díla sv. Cypriána,
biskupa a mučedníka (†258)
Caput XXIII. Seducti ad unitatem
redeant**

Přál bych si však, bratři nejmilejší, a zároveň se přimlouval a radil, aby, je-li možno, žádný z bratří nezahynul, aby jednotné tělo svorného lidu ve svém náruči uzavírala plesající matka.

Jestliže však zdravá rozvaha nebude moci zavolati na cestu spásy některé původce roztržky a schismatu, setrvávající ve svém zaslepeném a urputném šílenství – ostatní, ať už prostoduchostí jati, neb bludem svedení, neb jakousi chytrostí klamně lstivosti omámení, odpoutejte se od klamných osidel, zbloudilé kroky odvráťte od bludu a uznejte správný směr nebeské cesty.

Tak dosvědčuje apoštol: „Přikazujeme vám však, bratři, ve jménu Pána našeho Ježíše Krista, abyste se stranili všech bratří, kteří se chovají nepořádně a ne podle naučení, které obdrželi od nás.“ (Sol 3, 6) – A opět praví: „Nikdo vás nesváděj marnými řečmi, neboť pro tyto věci přichází Boží hněv na syny zatvrzelosti; nestávejte se tedy účastníky jejich!“ (Ef 5, 6, 7)

Straňme se a střežme se oněch provinilců, ba přímo před nimi přejdeme, aby snad někdo nezbloudil od směru pravé cesty a stejnou vinou sám se neprovinil, kdyby se k špatné jednajícím připojil a kráčel cestou bludu a viny.

Bůh jest jen jeden, jeden jest Kristus, jedna i Církev jeho a jedna víra a jeden lid, který jest v jedno celistvé tělo sklízen tmelem svornosti. Tato jednota nemůže být rozervána, ani jedno tělo nemůže být rozděleno rozbitím spojením a na kusy roztrženo rozerváním a rozdrásáním útrob. Cokoliv se odlučuje od mateřství, nemůže žít samo o sobě ani dýchat, ztrácí podstatu spásy.

ku racionality a zákonnosti. Vyjadřuje očekávání běžné čestnosti a poctivosti ze strany druhého člověka. Ve Skutcích

cibiskupa z Newarku se postavil z jiných důvodů. Podle něj byl potřebný někdo, kdo by se dokázal vypořádat se situací v Chicagu a s tamější velkou krizí způsobenou kněžským zneužíváním. Bývalý seminarista obvinil Josepha kardinála Bernardina, který zemřel na rakovinu slinivky, že jej obtěžoval. Obvinění se nakonec ukázalo jako zcela nepravdivé, ale záležitost se táhla a získala si značnou pozornost médií, což vedlo k velkému skandálu a způsobilo obrovské škody.

Krátce nato se uvažovalo o tom, že se McCarrick stane nástupcem kardinála O'Connora. V té době se ke kardinálu O'Connorovi dostali zvěsti a obvinění vůči McCarrickovi. Předtím O'Connor několi-krát Theodoru McCarrickovi naznačoval, že by si přál, aby se stal jeho biskupem koadjutorem s právem nástupnictví. Po operaci nádoru na mozku a krátce před svou smrtí kardinál informoval nového papežského nuncia arcibiskupa Gabriela Montalva o svých pochybnostech. Chyběly mu důkazy, nicméně napsal mu o tom všem důvěrný dopis. Dosvědčil, že jeho obavy se týkají v nejhrošším starých případů, protože nemůže být ani řeči o nových podezřeních ohledně chování newarského arcibiskupa.

Na návrh papeže Jana Pavla II. se arcibiskup Giovanni Battista Re, substitut Svatého stolce pro všeobecné záležitosti, otázal na názor předchozího nuncia, arcibiskupa Agostina Cacciavillana, jehož mise ve Spojených státech trvala osm let. Ten neshledával žádný důvod pro obvinění, ale poznamenal, že Theodore McCarrick nikdy neměl příležitost na ně reagovat. V té době se newyorským arcibiskupem stal někdo jiný. Papež Jan Pavel II. požádal tehdejšího nuncia Gabriela Montalva, aby ve Spojených státech prověřil všechny „zvěsti a obvinění“ týkající se McCarricka.

Nuncius si zase vyžádal svědectví čtyř biskupů, kteří Theodora McCarricka po mnoho let dobře znali. Třetí biskup zmínil zvěsti a obvinění, ale prohlásil, že se žádné z nich nezakládá na solidních důkazech. Čtvrtý biskup napsal nejdelší dopis, v němž McCarricka představil v tom nejlepší světlo. Hájil McCarrickovu nevinu a bránil jeho chování, které by se mohlo zdát nerozvážné pouze vnějšímu

pozorovateli. Ve shrnutí svého šetření nuncius napsal, že nenalezl žádný přímý důkaz. Domníval se, že se vše zakládá na klevetách a fámách. Doporučil však držet se rady zesnulého kardinála O'Connora a jednoho z biskupů, s nimiž tuto záležitost konzultoval. Bylo by nerozvážné svěřit Theodoru McCarrickovi nejdůležitější a nejzodpovědnější povinnosti v církvi.

Mezitím Montalvo dostal dopisy od čtyř významných amerických prelátů, kteří se vyslovili ve prospěch McCarrickova jmenování arcibiskupem ve Washingtonu. Jediným negativním faktorem, který zmiňovali, byl věk kandidáta, jemuž tehdy bylo téměř 70 let. Kandidaturu podpořil i tehdejší washingtonský arcibiskup, který se připravoval na odchod do důchodu. Po srovnání s tímto dopisem pochybnosti kardinála O'Connora začaly ztrácet na významu; zdálo se, že zesnulý newyorský arcibiskup prostě nechtěl, aby se McCarrick stal jeho nástupcem.

Arcibiskup Re dostal v Římě veškerou dokumentaci a později požádal o vypracování stanoviska tehdejšího nuncia Agostina Cacciavillana. Ten se domníval, že Gabriel Montalvo byl pod příliš velkým vlivem názorů kardinála O'Connora, místo aby k celé záležitosti zaujal celostní přístup. Zdá se, že ani arcibiskup Cacciavillan ani arcibiskup Re nepochybovali o kandidátově nevině. Nicméně arcibiskup Re ve svém prohlášení nakonec doporučil nesvěřovat McCarrickovi kardinálský stolec z pragmatických důvodů: aby se nevytvořila příležitost pro opakování starých obvinění, což by neposloužilo ani církvi, ani samotnému prelátovi. Papež jeho názor sdílel a rukou připsal: „In voto JP II 8.VII.2000.“ Jan Pavel II. tím zablokoval tuto kandidaturu, kterou pak kongregace při hledání nejlepšího washingtonského arcibiskupa nezvažovala.

Zde je třeba dodat, že to všechno se dělo za McCarrickovými zády. Nikdo, ani nuncius, se ho na tyto věci nezeptal. Každý pozorovatel může vidět, že to nebylo v souladu s požadavkem vycházejícím již z římského práva: „Nechť je slyšena i druhá strana,“ zejména, když se objevila obvinění. Tento základní princip procesního práva vyplývá z požadav-

apoštolských 25,16 sv. Lukáš odkazuje na prohlášení jednoho z velekněží: „Odpověděl jsem jim, že Římané nemají ve zvyku odsoudit člověka, dokud není postaven před žalobce a nedostane možnost hájit se proti jejich obvinění.“

McCarrickův rukou psaný dopis

V reakci na zvěsti o existenci dopisu kardinála O'Connora (nikdy o něm nebyl informován, a tak se mnozí ptají, jak se dozvěděl, že jej Svátý stolec dostal) se Theodore McCarrick rozhodl napsat papeži vlastní dopis. Prezentoval to jako akt zoufalství: uprostřed institucionální blokády jeho kandidatury na základě rozhodnutí papeže Jana Pavla II. adresoval dopis papežovu osobnímu sekretáři, biskupovi Stanisławu Dziwiszovi. Ručně psaný dopis, v němž není ani známky toho, že by byl předpokládán adresát autorovi znám, se jeví jako dramatické gesto. Každý si může celý dopis přečíst ve zprávě o McCarrickovi. Je dobře napsaný, skvěle koncipovaný a vyhýbá se tomu, aby byl pouhou sebeobranou, ale místo toho většinou dává najevo autorovu pokoru. McCarrick v něm prohlašuje, že je připraven rezignovat na svůj post arcibiskupa v Newarku, pokud skutečně ztratí důvěru Svátého otce. V textu dopisu se nachází zásadní lež obsažená v zdánlivě bolestně upřímných slovech:

Vaše Excelence [Stanisławe Dziwiszi], jsem si jistý, že jsem se dopustil chyb a možná mi občas chyběla obezřetnost, ale za sedmdesát let svého života jsme neměl sexuální styk s žádnou osobou, s mužem a ani se ženou, se starým či mladým, duchovním či laikem, ani jsem nikoho nezneužil a nejednal s nikým neuctivě (170).

McCarrick jakožto washingtonský arcibiskup soustavně opakoval tisku: že fámy o něm jsou křivým obviněním. Je oběť. Můžeme si klást otázku, zda mu americký tisk uvěřil.

Papež Jan Pavel II. uvěřil svědectví Theodore McCarricka. Co to znamenalo z právního hlediska? Zrušil blokádu jeho kandidatury a umožnil Kongregaci pro biskupy nevyločit ho při hledání nejlepšího washingtonského arcibiskupa. Nebyl na seznamu tří kandidátů, které navrhoval Gabriel Montalvo. Nicméně

Ctnosti a neřesti. Foto: Herbert Frank / flickr

návrh nuncia v dané zemi je pouze jedním z návrhů, které se při takovém procesu berou v potaz. Objevily se také čtyři výše zmíněné dopisy od čtyř amerických prelátů a členů Kongregace pro biskupy, z nichž všichni byli informováni o možných kandidátech.

Kongregace pro nauku víry již uvedla, že nemá žádné negativní připomínky; v dokumentaci nebylo nic, co by mělo vést k ostrážitosti vůči McCarrickově kandidatuře. Kongregace pro biskupy provedla další kroky, které jsou za takových okolností typické, a zároveň požádala o názor arcibiskupa Cacciavillana, který se domníval, že McCarrick je nejlepším kandidátem na post ve Washingtonu.

Papež požádal vatikánského státního sekretáře kardinála Angela Sodana, který byl na cestě do Spojených států, aby Theodoru McCarrickovi sdělil, že mu věří. Při té příležitosti kardinál Sodano nezmínil nic o jeho možném jmenování washingtonským arcibiskupem. Naznačil, že by se tyto dvě věci neměly spojovat. Papež věřil v poctivost a čistotu arcibiskupa, který dokonce navrhl, že rezignuje, pokud ztratí papežovu důvěru. Znovu si ji získal, to však ještě neznamenalo jeho povýšení.

Papež ho povýšil, ale pouze na žádost Kongregace pro biskupy, která zakončila pečlivý rutinní postup typický pro takové případy. Její členové byli rovněž

přesvědčeni o McCarrickově mravní bezúhonnosti. Kongregace znovu pečlivě zvažovala pragmatické privilegium, které nakonec převážilo nad původní blokádu jmenování Theodora McCarricka. Vzhledem k tomu, že při tak dlouhém šetření nebyl nalezen žádný důkaz, domnívali se, že i pokud se fámy a obvinění znovu objeví, situace bude bezpečná. V poznámce k dokumentům zaslaným do Washingtonu sekretář kongregace nunciuovi napsal:

Pokud se tedy po jeho jmenování takové fámy znovu objeví, bude snadné na ně reagovat. Riziko, že se zvěsti objeví, existuje: Kardinál O'Connor, nesmírně čestný a seriózní člověk, by nás na to neupozorňoval, kdyby to nepovažoval za reálnou možnost. Nyní je však s jistotou, že jde o lživá obvinění, lze snadno popřít (181–182).

První skutečný důkaz se objevil až o šest let později. Nové prověřování Theodora McCarricka v roce 2005 muselo vést k potvrzení jeho vhodnosti, protože nebyly nalezeny žádné překážky k prodloužení jeho působení ve Washingtonu, přestože v 75 letech dosáhl věku pro odchod do důchodu. Papež Benedikt XVI. prodloužil jeho misi ve Washingtonu o dva roky. Kdyby se objevily závažnější důkazy, bývalo by stačilo nezahajovat nové postupy jako dříve – každý má právo odejít do důchodu, nejčastěji ze zdravotních důvodů.

Rozdíl mezi dobrými a špatnými anděly. Foto: manuscripts.kb.nl

Uvěřili lháři?

A jaká byla role biskupa Stanisława Dziwisze? Ve skutečnosti byla skromná. Nacházel se v Castel Gandolfo, když dostal McCarrickův dopis a okamžitě požádal kardinála Jamese Harveye, aby ho pro papeže přeložil do italštiny. To je vše. Zpráva také obsahuje komentář kardinála Harveye, že se jednalo o výjimečnou záležitost a že nikdy předtím nebyl požádán, aby něco podobného udělal. Biskup Dziwisz tedy před Janem Pavlem II. tento dopis neskrýval. Když byl během příprav zprávy dotazován na tuto situaci, odpověděl, že s papežem o obsahu dopisu nikdy nehovořil. Jan Pavel II. předložil přímo arcibiskupovi Re rozhodnutí přestat blokovat jmenování. Autoři zprávy se pokoušejí vysvětlit důvody, proč papež Jan Pavel II. McCarrickovu dopisu uvěřil. Ve shrnutí na začátku zprávy píše:

Ačkoli neexistují žádné přímé důkazy, ze získaných informací se zdá být pravděpodobné, že v ochotě uvěřit McCarrickovým tvrzením hrála roli minulá zkušenost Jana Pavla II. z Polska, kdy byla ke zhoršení pověsti církve používána lživá obvinění proti biskupům.

Argumenty pro to jsou uvedeny v dlouhé poznámce pod čarou č. 580 na stranách 173–174. V poznámce je zmíněn pokus vytvořit skandál kolem osoby Jana Pavla II. v roce 1983 a především papežův opatrný přístup k obviněním z mravních poklesků pocházejícím z pochybných zdrojů, obzvláště těm, které nebyly předloženy církevním představeným. Jeho podezření bylo způsobeno

zkušenostmi s komunistickou tajnou policií, která pravidelně vyvolávala provokace a obvinění proti kněžím.

Osobní důvody někomu věřit (či nevěřit) mohou mít smysl pro dané rozhodnutí a konkrétní osobu. Pro postup zjišťování skutečností však nemají zásadní význam. Procesní problém spočíval v nedostatku důkazů v kombinaci s protichůdnými tvrzeními. Tato zásada vychází z římského práva a požaduje, aby důkazy předložili ti, kdo něco tvrdí, a nikoli ti, kdo to popírají. Je to racionální požadavek, který musí být respektován ve jménu zákonnosti. Je tedy základním prvkem procesního práva ve všech právních systémech. Například v Polsku jej nalezneme v článku 6 občanského zákoníku.

Přesto se obviněného nikdo neptal, zatímco za jeho zády kolovaly zvěsti a obvinění. Neexistuje rozumný způsob, jak najít důkazy pro negativní okolnosti: tedy pro to, že se něco nestalo. Zbývá tedy hledání pozitivního tvrzení. V takové situaci hrají roli důkazy prohlášení jako „nebyl jsem“ a „neudělal jsem“. Lze je napadnout, ale pouze konkrétními důkazy. Ti, kdo toto prohlášení rozporují, musí předložit důkaz.

Lze prohlášení nevěřit? Při veškeré naší práci v církvi, obzvláště na farních úradech, vycházíme z předpokladu, že ti, kdo činí prohlášení a předkládají fakta, mluví pravdu. Kultura podezřívání je nám cizí, protože s ní bychom se daleko nedostali. Toto řešení je pragmatické, ale charakteristické pro lidi se silnou vírou. Ať tak či onak, nelžou nám – každý se za

svá slova zodpovídá před Bohem. Ti, kdo lžou nám, lžou Bohu. Anglosasové říkají, že ti, kdo podvádějí druhé, ve skutečnosti podvádějí sami sebe.

V americkém právním systému může i neformální obvinění z nepoctivosti při běžném rozhovoru snadno skončit u soudu. Případ to bude obtížný, protože lež musí být prokázána, a důkazní břemeno spočívá na těch, kdo něco tvrdí, ne na těch, kdo to popírají. V americké kultuře je absolutním základem pro soudní řízení spolehnout se pouze na něčí slovo. Stejně pevně je rovněž téměř „věčné“ neodpuštění, nemilosrdnost a předpoklad nevěrohodnosti vůči tomu, kdo byl byt jen jedinkrát přistižen při lži.

Podezíravost je cizí vatikánské zprávě, která předkládá dokumenty naprosto otevřeně. Někteří tuto otevřenost kritizují nebo se jí cítí být uraženi. Tvrdí, že podezíravost byla cizí celému procesnímu systému při rozhodování ve letech 1977, 1981, 1986, 2000 a 2005. Ti, kdo se pokoušejí zpochybnit svatost Jana Pavla II. musí být zprávou o McCarrickovi zklamáni. V ní se papež jeví jako obezřetný, opatrný a zodpovědný nadřízený, který požaduje dodatečné šetření, ale zároveň důvěřuje instituci, kterou řídí, a kongregacím, které mu pomáhají v jeho práci po celém světě, a respektuje své spolupracovníky. Jan Pavel II. byl první, kdo požadoval vyšetřování, které bylo jediným až do roku 2006, či přesněji, do roku 2017. Zpráva rovněž neobsahuje žádné informace, které by inkriminovali kardinála Dziwisze. Z pohledu právníka neexistuje nic, co by mohlo kteroukoli osobu diskreditovat.

*P. Franciszek Longchamps de Bérier
Church Life Journal
Přeložil Pavel Štíčka*

*P. prof. dr hab. Franciszek Longchamps de Bérier
kněz a vedoucí katedry římského práva na
Jagellonské univerzitě*

JEŽÍŠ KRISTUS JE STEJNÝ VČERA I DNES I NAVĚKY (ŽID 13, 8)

Christologické dogma

Vánoční doba je čas zvláštním způsobem spojený s prožitkem lásky a míru. Tuto atmosféru Vánoc ještě podtrhuje řada zvyků a tradic, jako jsou koledy, štědrovečerní nadílka nebo vánoční stromeček. Povrchnímu pozorovateli se tento svátek musí jevit jako ryze citová folklórní záležitost. To je ovšem veliký omyl, správně slavené Vánoce v žádném případě nejsou oním několikanásobným útekem od reality do sentimentality, jak je bohužel chápe řada našich bližních. Naopak, jsou to dny, kdy se krásným způsobem spojují prožitky a zvyky s připomenutím si centrálního okamžiku dějin spásy – vtělení Boha. Tím, že na sebe vzal Bůh naše lidství, nás mohl vykoupit (což je pro nás důvod k radosti a projevům citu), ale připravil tím také poněkud obtížný úkol pro náš rozum (alespoň malinko pochopit kdo to vlastně Ježíš je). Pokusme se v tyto dny, kdy jsme nasyceni atmosférou jesliček a koled, zamyslet také nad tím, co se to vlastně skutečně přihodilo, když se Bůh narodil jako člověk.

Chceme-li se zabývat otázkou, kým vlastně Ježíš je, pak bude třeba naslouchat nejstarším církevním koncílům, které se touto otázkou zabývaly. Jejich výpovědi máme dochovány především ve formě dogmat.

Pod slovem dogma se obvykle rozumí větička vyhlášená všeobecným koncílem nebo papežem, která je definitivním rozhodnutím církve v příslušné věci. Většinou se jedná o reakci na nejistotu nebo pochybnosti v oblasti, která je pro život víry příliš důležitá na to, aby mohla být dotčena zásadní nejasností nebo omylem. Než se začneme zabývat tím, co je takto prohlašováno o našem Pánu Ježíši Kristu, připomeňme si ve stručnosti několik důležitých skutečností týkajících se dogmatu jako takového.

Dogma je jasné a zřetelně formulovaná pravda víry. Je mnoho dogmat, ale víra jen jedna. Víra není slepenec útržko-

Ježíš Kristus na mozaice v bazilice sv. Pavla za hradbami v Římě. Foto: Ondřej Žváček

vitých prohlášení, jak by se mohlo zdát z povrchního nahlédnutí do příruček věrouky. Naopak, dogmatická vyjádření jsou naším lidským popisem věcí víry, která nás přesahuje. Každé jednotlivé dogma poukazuje na část jediné pravdy, kterou nelze v úplnosti vyjádřit lidskými slovy. Tuto skutečnost se pokouší zachytit podtitul tohoto článku, který zní christologické dogma, a ne christologická dogmata. Musíme mít totiž na paměti, že za mnohosti koncilních prohlášení se skrývá jedna víra, jeden Ježíš.

Přestože jsou dogmatické formulky označovány slovy rozhodnutí církve, nejedná se na koncilech o „vytváření pravdy“. Naopak, pravda je tu hledána. Hlasování koncilních otců není demokratickým hledáním konsensu na způsob parlamentu, ale zjišťováním víry církve, která se jako celek nemůže mýlit (srv. LG 12).

Není možné od sebe odtrhnout věroučné formulace (dogmata) a život modlitby (spiritualitu). Dogmatika není jakýmsi zbytečným přepychem a vědou profesorů teologie, která by měla zcela ustoupit osobnímu vztahu k Bohu. Už naši předkové říkali, že *lex orandi lex credendi*, protože věděli, že mezi pravdami víry a živým

osobním vztahem k Bohu není ani rozpor ani možnost volby, ale že jedno s druhým je pevně svázáno. Proto je v koncilních dokumentech tolik anathemat.¹ Nejde o podivnou netoleranci, ale o konstatační fakt: toto je víra církve, a kdo ji nedílí, stává se mimo tuto církev. A k tomu, aby se člověk postavil mimo církve (sešel z cesty), stačí zdánlivě „bezvýznamné“ odchylky od pravd církví hláсанých. Jedná-li se o víru, může mít nedozírné následky i to, co na první pohled vypadá jako hra o slovíčka.

Podívejme se nyní na víru církve v Ježíše Krista. Evangelia nám na mnoha místech zaznamenávají Ježíšova slova a skutky, které vzbuzují řadu otázek, protože výroky jako Já a Otec jsme jedno nebo vzkříšení tři dny mrtvého Lazara nejsou činy zrovna běžné. Víme, že sami Ježíšovi učedníci dlouho nechápali, kdo vlastně jejich Mistr opravdu je. Čím dál tím víc poznávali, že to není jen dobrý člověk nebo moudrý učitel, ale celý do-

¹ Anathema sit: klasický dovětek dogmatických formulací, obvykle překládaný jako *at je z církve vyobcován*. Např. Kdo nevyznává, že Otec, Syn i Duch svatý mají jednu přirozenost (...) anathema sit.

Efezský koncil roku 431 zobrazený v lyonském kostele Notre-Dame de Fourvières. Foto: Philippe Alès

sah Ježíšova učení skutků pochopili až po setkání se zmrtvýchvstalým Kristem a se slání Ducha svatého. Tyto události byly pro první buňku církve, tj. jeruzalémské společenství, zlomem v chápání celé Ježíšovy osoby. Všechno to, co s ním prožili, co od něj slyšeli a co na vlastní oči viděli (srv. 1 Jan 1, 1nn) přestalo být záhadou a začalo v jejich myslích a srdcích do sebe zapadat. Změna vystrašených učedníků schovaných za zamčenými dveřmi ve společenství veřejně a radostně vyznávající Krista jen dosvědčuje hlubokou pravdu, kterou vystihl svatý Pavel krátkou větou: Nikdo nemůže říci: „Ježíš je Pán“, leč v Duchu svatém (1 Kor 12, 3). Letnice ovšem nebyly jednorázovým zážitkem, po kterém se Duch svatý „stáhl do ústraní“. Církev šla v tomto Duchu dál a s jeho pomocí začala brzy Ježíše chápat a hlásat ho i jiným. A bylo co vysvětlovat.

Přestože se věc zdála zprvu snadná, objevila se řada problémů: jak mohl Bůh jíst a pít, jak mohl trpět, jak je možné, že Ježíš křísil mrtvé a odpouštěl hříchy, tvrdil, že je Bůh, ale říkal si Syn člověka... První všeobecný koncil se v Nikáji sešel roku 325 právě proto, aby vyřešil spory o postavení Ježíše vůči Bohu. Koncil odmítl nauku alexandrijského kněze Aria o Synu, který je výtvozem Otce, a formuloval vyznání víry, kde o Ježíši prohlašuje, že je Bůh z Boha, světlo ze světla, pravý Bůh z pravého Boha, zrozený, ne stvořený, jedné podstaty s Otcem. Právě o formulaci jedné podstaty... (řecky *homoúsios*) se strhly spory a ariánská strana razila formule jako např. podobné podstaty (řecky *homoúsios* – tady je vidět, jak s jedním

písmenkem stojí a padá správná víra), aby Syna nenápadně, ale zásadním způsobem podřídila Otcí. Přestože se ve čtvrtém století ariánská hereze nebyvale rozšířila a nevyhnula se ani řadě biskupů, podařilo se udržet pravou víru v božství Kristovo. Vyznání víry Nikájského sněmu bylo doplněno koncilem v Cařihradu (381) o část věnovanou Duchu svatému a takto rozšířené vyznání víry je nám dobře známé jako Krédo z nedělních mší.

Když koncily slavnostně vyznaly Kristovo božství, stalo se předmětem zpochybňování jeho lidství. Proto koncily v Efezu (431), Chalkedonu (440–461) a v Cařihradu (druhý toho jména v roce 553 a třetí v letech 680–681) objasňují, že Ježíš není jakýsi božsko–lidský schizofrenik, ale jediná osoba, totiž božská osoba Syna, která přijala naše lidství. Mluvíme-li tedy o Ježíšovi, mluvíme o jediné osobě, ale o dvou přirozenostech, které jsou v dokonalé harmonii, ale nejsou žádným způsobem smíšené. Proto se Kristus projevuje jako Bůh i jako člověk, má vůli božskou i vůli lidskou, což je velmi dobře vidět při modlitbě v Getsemanské zahradě.

Víra církve o Ježíšově osobě zhuštěná v předchozím odstavci do několika vět má větší důsledky, než se zdá. Nejenže pouze v této víře lze vysvětlit vše, co o něm víme z evangelií, ale pouze a jen zakotvení v dogmatech prvních šesti ekumenických koncilů můžeme žít pravý křesťanský život. Převáží-li se naše víra z ortodoxního středu například k ariánskému výkladu (omezení božství), dochází velmi často k úpadku úcty k Ježíši. Modlitba upadá (proč se klanět někomu, kdo není Bůh?),

evangelium je čím dál více „demytologizováno“ až k úplnému popření nezákladnějších faktů, jako je zmrtvýchvstání, a ze Spasitele se stává ideologický vůdce. Otočíme-li kormidlo o 180 stupňů a soustředíme-li se výhradně na božství Ježíšovo, dojdeme k zjištění, že následování Boha je věc zcela nemožná. Jestliže škrtneme Ježíšovo lidství, povede nás to možná k stále pompéznějšímu kultu, ale Kristův příklad, jak nám ho staví před oči evangelia, bude neuskutečnitelný, protože nebude lidský. Jednoduše shrnuto: uděláme-li z Krista pouhého člověka, degradujeme i církev na čistě lidský spolek, uděláme-li z Krista pouze Boha, povýšíme tím Evangelium na krásný, ale nesplnitelný ideál. Na jedné straně vyháníme z církve Boha, na druhé straně děláme z Boha balvan, který vše lidské udusí. Hloubavý čtenář si v dějinách najde zajisté dost příkladů pro podobné kolapsy, kdy s pravou vírou upadá ruku v ruce i modlitba a morálka.

Co říci na závěr? Někdy se mluví o dvou významech slova víra. První znamená obsah, tedy to, co vyznáváme, druhá pak vztah k tomu, komu věříme. Mohli bychom zjednodušeně říci, že jde o znalost pravd víry (dogmatu) a o lásku k Bohu a pravý křesťanský život v Duchu svatém. Nenechejme se mýlit! Podobně jako nelze postavit do protikladu (buď – anebo) božství a lidství Kristovo, nelze ani omezit víru výhradně na znalosti nebo vztah. Láska nás vede k stále hlubšímu poznání toho, kterého milujeme a lepší poznání živí naši lásku. Nepokládejme proto vyznání církve o Ježíši za rozumové přehánění nebo za hříčky vzdělanců, ale nechejme se prvními šesti koncily a jejich naukou vést k úžasu nad Boží moudrostí, která pro naše spasení činí věci podivuhodné.

Tomáš Machula
převzato z časopisu
Amen 1/1998

doc. Tomáš Machula, Ph.D., Th.D.
filosof a teolog, bývalý rektor Jihočeské univerzity

HŘÍŠNÍK A SVĚTEC

Transparentnost není ctnost, kterou bychom si spojovali právě s Vatikánem. Koneckonců Vatikán je poslední z renesančních dvorů. A jako v každém dvorním systému se v něm dbá na mlčenlivost: V letech, která jsem strávil v Římě rozhovory s vatikánskými úředníky, se říkalo, že tajemství je něco, co v danou chvíli řeknete určitému člověku na oplátku za jedno z jeho tajemství.

O to pozoruhodnější je skutečnost, že Svatý stolec vydal dlouhou a institucionálně bolestivou zprávu o bývalém kardinálovi Theodoru McCarrickovi, v níž podrobně popisuje, co tři po sobě úřadující papežové řekli o McCarrickově zneužívání seminaristů a proč se první dva, Jan Pavel II. a Benedikt XVI., rozhodli nevyšetřovat amerického kardinála poté, co se dozvěděli o tom, že po celá desetiletí pravidelně zneužíval mladé seminaristy. 449 stran s 1410 poznámkami pod čarou působí, jako by Ministerstvo obrany vydalo zprávu Pentagon Papers.

Média se zpočátku pochopitelně spolehlala na oficiální zprávy poskytované vatikánským tiskovým úřadem. Někteří novináři využili příležitosti a položili tři otázky: Způsobila odhalení jednání Jana Pavla II. vážné škody jeho pověsti jakožto potvrzeného světce – a také důvěryhodnosti kanonizačního procesu, který poskytuje taková potvrzení? A dopustili se církevní představitelé, kteří za pontifikátu Benedikta XVI. podleli tlaku veřejnosti, chyby, když zahájili kanonizační proces Benediktova předchůdce bezprostředně po jeho smrti? Kdyby počkali, zastavil by McCarrickův skandál tento kanonizační proces?

Kanonizace papeže není zároveň kanonizací jeho pontifikátu. Kdyby tomu tak bylo, neexistovali by žádní svatí papežové kromě prvních přibližně 50 římských biskupů, kteří – jako většina ostatních světců prvních dvou století – zemřeli mučednickou smrtí. Od roku 1234, kdy byla kanonizace definitivně formalizována jako právní proces pod papežským dohledem, až do 20. století byli uznáni pouze tři papežové hodnými svatořečení.

sv. Jan Pavel II. Foto: archer10/flickr

Existovaly pro to pádné důvody. Zprv, papežové byli jak světskými, tak i církevními vládci, kteří panovali nad rozsáhlým územím, vybírali daně od věřících z celé Evropy a podle potřeby posílali do boje armádu. Tento post přitahoval muže s vysokými osobními ambicemi a často také s malými mravními zábrany – ne takové, kteří by si vytvořili pověst svatosti, jež by mohla vést k zahájení kanonizačního procesu. Naopak pro ty, kdo usilovali o mimořádnou svatost, byl přitažlivý řeholní život mnichů, nikoli pompéznost a moc papežství.

Tuto záležitost ilustruje případ papeže Celestýna V. Před svým nečekaným zvolením za papeže v roce 1294 byl asketickým poustevníkem. Neobratný, nehodící se na tento post a nešťastný po pěti měsících abdikoval, aby se mohl vrátit ke svému dřívějšímu prostému životu. V roce 1313 byl prohlášen za svatého, částečně proto, že odmítl privilegia a rozkoše církevního potentáta.

Oproti tomu Jan Pavel II. je jedním z pěti papežů kanonizovaných od roku 1954, tři z nich byli svatořečení během

uplynulých dvaceti let. Pro tento dramatický obrat existuje několik důvodů, ale hlavní je ten, že se Itálie v 70. letech 19. století zmocnila papežského státu a papežové přestali být světskými panovníky. Papežství zbavené světské moci paradoxně získalo na duchovním a morálním významu a začalo přitahovat takto zaměřené muže.

Světci nejsou dokonalí, ale musí mimořádným způsobem projevat ctnosti očekávané od křesťana. Jan Pavel II. tak činil a má své pevné místo v kánonu světců. Nicméně názory na jeho pontifikát zůstanou navždy otevřené revizi.

Souhlasím s vatikánskou zprávou, která uvádí, že zkušenosti polského papeže z dob komunismu, konkrétně to, jak režim používal falešné historiky o sexuálních přečinech k diskreditaci biskupů a kněží, částečně vysvětlují, proč se zdráhal uvěřit obviněním vzneseným proti McCarrickovi, muži, na kterého měl jako na diplomata spoléhat. A je jasné, že mu McCarrick lhal, aby sám sebe ochránil. A mám podezření, že kardinál lhal i sám sobě. Těch několik kněží dopouštějících

se sexuálního zneužívání, které jsem osobně znal, si nikdy nedokázalo přiznat to, co provedli.

Je také jasné, že klerikalismus – kulturní systém kněžských a hierarchických privilegií – chránil zrůdy, jako je McCarrick, a nechával jim napospas jejich oběti. Obviňování systému je však také až příliš zjednodušeným vysvětlením. V 80. a 90. letech bylo mladých mužů připravujících se na kněžství méně, byli nejméně o deset let starší a mnozí z nich opustili slibně se rozvíjející kariéru, aby se mohli stát kněžími. Někteří z nich si museli být vědomi McCarrickova predátorství a být dostatečně zralí na to, aby mohli nahlásit, co věděli. Vatikánský dokument se však žel touto otázkou nezabývá.

Věděli jsme, že Jan Pavel II. byl hluchý ke stížnostem na jiné, stejně strašlivé sexuální predátory – jako byl P. Marical Maciel Degollado, zakladatel Legionářů Krista. Věděli jsme také, že byl mužem, který poté, co byl zvolen, se cítil předurčen vést církev a jako papež zřídka zpětně revidoval svá rozhodnutí. Jak přiznala Dorothy Dayová, sama kandidátka svatořečení, ne vše v životě světce je hodno následování.

Souhlasím také s kritiky, kteří tvrdí, že kanonizace Jana Pavla II. byla příliš uspěchaná. Zástupy, které při pohřbu Jana Pavla II. křičely na svatopetrském náměstí „*Santo subito*“ (světcem co nejdříve), byly jak spontánní, tak řízené. Určitě vyjadřovaly lidové nálady, ale také řízenou

aktivistickou snahu ozdobit svatozáří konzervativní politiku, která koneckonců charakterizovala jeho pontifikát.

Papež Benedikt pochybil, když umožnil zrychlený proces, i když já bych vinil proces samotný. Po celý středověk a i mnohem později – v době, kdy spíše lidská paměť než média určovala, jak se budou uchovávat a vypravovat příběhy – nemohl být kanonizační proces zahájen dříve než alespoň 50 let po kandidátově smrti. To mělo zajistit, že kandidátova pověst svatosti přetrvá – což by se v případě Jana Pavla II. s největší pravděpodobností stalo. V roce 1983 však podepsal reformy, kterými se standardní čekací lhůta zkrátila na pouhých pět let, částečně proto, aby poskytl modernější vzory svatosti, a zčásti proto, aby se mohlo získat osobní svědectví žijících svědků.

Ale další část této reformy, pokud by byla ponechána v původním stavu, by mohla zabránit onomu mraku, který se nyní vznáší nad jeho pontifikátem: zrušení úřadu promotora víry, lidově známého jako „dábílův advokát“, jehož úkolem bylo systematicky zpochybňovat argumenty a důkazy předložené ve prospěch kandidáta. I zde byly dobré důvody pro reformu, která efektivně změnila kanonizační proces z dlouhého a často únavného řízení v historické bádání, na které se dohlíží podobně jako na doktorskou dizertaci. Praktickým účinkem však je to, že do procesu není zapojen nikdo, kdo by neměl zájem o kladný výsledek.

Pokud by větší část původního systému zůstala v platnosti, takováto zpráva by svatořečení Jana Pavla II. jistě zpozdila – což se přesně stalo s kauzou papeže Pia XII. kvůli kontroverzi ohledně jeho reakce na holocaust. Ale pochybuji, že by to změnilo výsledek. Koneckonců, i po reformě Vatikán čas od času pozastaví kanonizační proces z pastoračních, či dokonce politických důvodů. Jedním z příkladů by mohl být salvadorský kardinál Oscar Romero, který byl zavražděn v roce 1980 při mši a kanonizován v roce 2018 poté, co již bylo zcela zjevné, že jej nezavraždili z politických důvodů, nýbrž kvůli šíření evangelia.

V každém případě jen Bůh tvoří světce a jenom Bůh ví, kteří to jsou. Jako katolík jsem rád, že mohu uctívat svatého papeže Jana Pavla II. Ale modlím se za oběti zneužívané katolickými kněžími.

Kenneth L. Woodward
First Things
Přeložil Pavel Štíčka

Kenneth L. Woodward
bývalý náboženský redaktor v Newsweeku

RC MONITOR JE ZASÍLÁN BEZPLATNĚ

Můžete si jej objednat na adrese Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, I52 00 Praha nebo na rcmonitor.cz. Zde se také můžete přihlásit k pravidelnému zasílání zpráv e-mailem.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

E-mail:

PSČ:

Počet výtisků:

Vydávání RC Monitoru je možné jedině díky zasílaným darům. Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou 25 Kč, což za rok činí 600 Kč. Dary lze uplatnit pro snížení základu daně. Všem dárcům Pán Bůh zaplať.

BOHU DÍKY ZA MATKU, KTERÁ NÁS VEDE A STÁLE NAPOMÍNÁ

Vánoční oktáv a novoroční přesun civilního kalendáře máme za sebou. Nový rok byl však opět svěřen do mateřských rukou Panny Marie. Bohu díky za Matku, která nás vede a stále tak tiše, jemně a laskavě napomíná. I když... začela jsem se do útlé brožurky Matice cyrilometodějské s názvem *Stála jsem u brány nebe a pekla* a našla toto memento pro následující časy, které jsou tak zarputile poznamenané tím, že „cosi“ obětujeme, „cosi“ nám schází, no anebo právě naopak, „cosi“ objevujeme a konečně „čemu“ správně rozumíme, ba přímo to umíme vidět nadpřirozeným pohledem. Hleďte: „Tou největší a nejnesnesitelnější bolestí byla ale moje marnivost. Byl to ve mně jiný druh bolesti, byla to marnivost světské ženy, emancipované ženy světa, samostatné, sebevědomé výkonné odbornice, profesionálky, akademičky, intelektuálky, studované ženy, ženy ekonomky, stvoření, které chtělo hrát ve společnosti nějakou roli. Současně jsem ale byla otrokyní svého těla, otrokyní krásy, módy. Denně jsem strávila čtyři hodiny aerobikem, masážími, dietami a injekcemi a vším, co si v tomto směru jen dokážete představit. To nejdůležitější, moje modla, byla krása mého těla. Říkávala jsem, že krásná prsa jsou na to, aby se ukazovala. Proč bych je měla skrývat? Totéž jsem říkala o svých nohou, neboť jsem věděla, že mám výjimečně pěkné nohy na podívanou a vůbec velmi hezkou postavu. A nyní jsem (v klinické smrti, pozn. red.) v jednom okamžiku se zděšením viděla a pochopila, jak jsem celý svůj život stále jen pečovala o své tělo. To byl střed mého života a celý můj zájem: láska k vlastnímu tělu. (...) Hříchy patří satanovi, nejsou od něho žádnou nabídkou zdarma, musí se zaplatit a tou cenou jsme my sami. (...) Největší pomluvou a hlavní lží, velikým

Foto: © Ivana Bužková / Člověk a Víra

trikem ďábla je, že rozšiřuje pohádku, že vůbec neexistuje. A tyto strašlivé, temné postavy krouží kolem mne a je jasné, že přišly jenom s jediným cílem, aby mě vzaly s sebou. Nemáte pravděpodobně žádné ponětí, co to bylo za hrůzu a strašný strach, že mi v této situaci vůbec nebyl nic platný celý můj intelekt, moje duchaplnost, moje vědeckost, mé akademické tituly a moje ukončené odborné vzdělání. Byly úplně bezcenné. Tyto hříchy nás tedy táhnou do hlubiny, dolů, k „otci lži“. Jestliže ale svá politováníhodná selhání a hříchy (které musíme zaplatit) předneseme Bohu ve svátosti pokání, pak Bůh platí tu cenu. On ji zaplatil svou vlastní Krví a smrtí na kříži. A On platí pokaždé, když hřešíme, znovu.“

Já vím, že s postsilvestrovským veselím to nemá mnoho společného, ale v hloubi srdce a duše vím, že toto si musíme připomínat, a právě ideálně při těch příležitostech, kdy jsme tak nějak přirozeně rozněžnělí, citliví na podněty

zvnějšku a zahrnování pohodlím, láskou, no anebo se topíme v sebelítosti. Jsme prostí hříšníci. A naším cílem je nebe. Ta cesta bude dlouhá. Ale netřeba se jí bát. Bůh nám dal veškeré vybavení. Stačí naše ano. Teď, za chvíli, večer, zítra ráno, za týden, pořád.

Bylo by zřejmě na místě zmínit vakcínu proti koronaviru... Ale nechme to být. Dnešek má dost svých starostí a zítřek přinese ty své. Ze střechy viděno je zřejmé, že magisterium upřednostňuje sociální ohledy před teologickými (což nutně nemusí být špatně v určité konstelaci, i když...), přijala „objev“ vakcíny jako prozřetelnostní a téměř jako úkaz, který spadl z nebe. Ale „odkud to přišlo? Z čeho je to vyrobeno? Je to bezpečné? Existují nějaké kontraindikace, které nejsou zveřejněny“, uplatňuje se zásada medicíny „především neškodit“ nebo je ve hře více faktorů, byznys nevyjímaje?

-zd-